

Udskriftsdato: 14. december 2025

UDT nr 10789 af 19/09/2005 (Gældende)

Udtalelse afgivet af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 780.8

Udtalelse afgivet af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

J.nr. 780.8

Klagekomitéen fandt det ikke dokumenteret, at et boligselskab havde overtrådt lov om etnisk ligebehandlings forbud mod forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse ved at have oplyst længere ventetid til en fiktiv person med et udenlandskklingende navn end til en fiktiv person med et danskklingende navn.

Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling blev gennem en artikel bragt i URBAN og DR's Online Nyheder den 10. september 2004 opmærksom på, at bl.a. Boligforeningen VIBO angav længere ventetid på boliger til en person med et udenlandskklingende navn, end til en person med et danskklingende navn. Boligselskabet oplyste en ventetid på 10-15 år til personen med det udenlandskklingende navn og en ventetid på min. 5 år til personen med det danskklingende navn.

I forbindelse med Klagekomitéens behandling af sagen oplyste boligforeningen og Københavns Kommune, at de forskellige oplysninger på ventetid skyldtes en fejl, der var blevet udløst af, at boligforeningen i sit kartotek havde et medlem med et navn, der var identisk med navnet på personen med det udenlandskklingende navn. Boligforeningen oplyste herefter længere ventetid til personen med det udenlandskklingende navn, da foreningen troede, at denne var skrevet op til en 2-3 værelses lejlighed. Komitéen fandt, at forespørgslerne var indholdsmæssigt identiske, og at forespørgslen fra personen med det udenlandskklingende navn ikke underbyggede, at der skulle være grundlag for at antage, at denne person var opskrevet til lejligheder i foreningen.

På grundlag af de i sagen frembragte oplysninger, var det imidlertid Klagekomitéens opfattelse, at der ikke var frembragt oplysninger, der dannede grundlag for at antage, at Boligforeningen VIBO havde overtrådt lov om etnisk ligebehandlings forbud mod direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, ved at have oplyst længere ventetid til en person med et udenlandskklingende navn end til en person med et danskklingende navn. Komitéen lagde særligt vægt på, at boligforeningen oplyste, at der var tale om en fejl, der opstod, fordi en person med et identisk navn var oprettet i forenings kartotek.

Sagsfremstilling:

Klagekomitéen blev gennem en artikel bragt i URBAN og DR's Online Nyheder den 10. september 2004 opmærksom på, at bl.a. Boligforeningen VIBO angav længere ventetid på boliger til en person med et udenlandskklingende navn, end til en person med et danskklingende navn.

Det fremgik af artiklen, at en journalist fra URBAN havde fremsendt e-mails fra to fiktive personer, en ved navn Troels Brink og en ved navn Mohammad Al-Hussein. Sidstnævnte fik bl.a. fra Boligforeningen VIBO oplyst længere ventetid end førstnævnte.

E-mailene havde ifølge artiklen følgende ordlyd:

- "Hej. Jeg ville bare lige høre cirka hvor lang tids ventetid, der er på at få en lejlighed hos jer hvis man bliver skrevet op nu. For spørgsmålet er, om det kan betale sig at blive skrevet op på listen. Jeg har ingen børn, og alle slags lejligheder har interesse. Venlig hilsen Mohammad Al-Hussein"

- "Til rette vedkommende. Jeres udlejningsboliger ser alle dejlige ud - men er det det årlige beløb værd at lade sig skrive op til én af dem? Med andre ord: Hvor lang tids ventetid er der? Da jeg er single, har jeg pt. ikke brug for alverdens plads, men alle størrelser lejligheder har interesse. På forhånd tak - og med venlige hilsner Troels Brink"

Endvidere fremgik følgende af et interview bragt i URBAN den 10. september 2004 med VIBO's udlejningschef:

"[...]

- *I svarer 'Mohammad Al-Hussein', at ventetiden på en bolig er 'mellem ti og 15 år'. Til gengæld opfordrer I 'Troels Brink' til at sende sin adresse, så han kan modtage jeres venteliste, som så viser sig at være ned til fem år. Hvordan hænger det sammen?*
- »Jamen, det er fordi, der i forvejen står en Mohammad Al-Hussein på vores venteliste.
- Han er skrevet op til en fire-værelses, og til dem er der en ventetid 10-15 år, som vi svarede i mailen. Og vi tilbyder jo ikke at sende vores venteliste ud til folk, der allerede står i vores kartotek.
- *Men vores Mohammad gør jo netop opmærksom på, at han ikke står på ventelisten og vil derfor høre, hvor lang tid den er. Så står han jo nok ikke på ventelisten i forvejen?*
- »Jeg kan ikke sige andet, end at vi har tjekket ham i vores kartotek, og der stod han, og så fik han et svar på, hvor lang ventetid der var på den type lejlighed, han er skrevet op til.«
- *Så der kan ikke være flere, der hedder Mohammad Al-Hussein?*
- »Jamen, vi har måske haft knaldtravlt, og der kan have væltet ind med mails. Havde vi ikke fundet ham i medlemskartoteket, så kunne det være, vi havde læst hans mail grundigere. Tættere kan jeg ikke komme på en forklaring. Man må have ekspederet den for hurtigt. Den fejl sker kun, fordi navnet findes i kartoteket.«

Socialminister Eva Kjer Hansen udsendte den 10. september 2004 en pressemeddelelse, hvor hun oplyste, at ministeriet ville anmode bl.a. Boligforeningen VIBO om en redegørelse i sagen. På grundlag heraf anmodede Klagekomitéen ved brev af 29. september 2004 Socialministeriet om en udtalelse i sagen.

Socialministeriet fremsendte ved brev af 18. april 2005 sin redegørelse i sagen. Af redegørelsen fremgår bl.a., at:

- "Socialministeriet kan [...] oplyse, at ministeriet den 21. september 2005 anmodede boligorganisationernes beliggenhedskommuner, der fører tilsyn med boligorganisationerne, om redegørelser i sagen.
- Københavns, Helsingør og Greve kommuner har på den baggrund fremsendt redegørelser til ministeriet. Kommunerne oplyser alle, at der er sket en beklagelig fejl, der ikke har baggrund i etnisk forskelsbehandling. Alle boligorganisationerne har desuden taget initiativ til etablering af faste og ensartede forretningsgange, som vil blive anvendt ved oplysning af ventetider til boligsøgende for således at forebygge, at lignende sager kan opstå igen.
- Socialministeriet har på den baggrund meddelt de pågældende kommuner, at de modtagne redegørelser tages til efterretning. Ministeriet har dog samtidig indskærpet kommunerne, at udlejningsreglerne

selvsagt skal overholdes, og at det ikke er tilladt at forskelsbehandle boligsøgende på grund af deres race, hudfarve, religion, nationale eller etniske oprindelse m.v.

- For at undgå, at lignende sager skal opstå igen, er det desuden aftalt med Boligselskabernes Landsforening, at socialministeren ved først givne lejlighed vil drøfte problematikken med foreningen."

På baggrund af Socialministeriets udtalelse anmodede Klagekomitéen ved brev af 18. maj 2005 bl.a. Københavns Kommune om en udtalelse i sagen.

Ved brev af 23. juni 2005 fremsendte Københavns Kommune sin udtalelse i sagen. Udtalelsen var bl.a. vedlagt kopi af Københavns Kommunes udtalelse af 30. november 2004 til Socialministeriet, Boligforeningen VIBO's redegørelse af 15. november 2004 til Københavns Kommune, og den reviderede procedure fra VIBO til brug for besvarelse af e-mails.

I den forbindelse fremgår det af boligselskabets redegørelse af 13. september 2004 bl.a.:

- "[...] I fortsættelse af vor telefonsamtale den 12. november 2004 fermsendes hermed følgende materiale.
- Udskrift af VIBO's medlemskartotek, hvoraf det fremgår, at VIBO har en ekstern ansøger med ansøgersnummer [X], som hedder [M], og hvor Muhammed netop staves på den meget specielle måde, som den pågældende journalist fra Urban-avisen havde brugt i sin henvendelse, jf. bilag 1.
- Som journalisten fra Urban oplyste, er det yderst sjældent, at navnet staves på denne måde, men uheldigvis havde vi en i ansøgerkartoteket, hvis navn netop var stavet på denne måde.
- Som det fremgår af udskriften af ansøgerkartoteket, er [M] skrevet op til 2- og 3- værelses lejligheder i Valby, Nørrebro, Østerbro, Rødovre og Amager.
- I bilag 2 har jeg specificeret, hvilke afdelinger [M] er skrevet op til i de forskellige områder, og som det fremgår af bilaget, er der i de pågældende områder mellem 10 - 15 års ventetid på en 2- og 3-værelses bolig jf. bilag 3, VIBO's opgørelse over gennemsnitlige ventetider pr. oktober 2004.
- Det bemærkes, at de anslåede gennemsnitlige ventetider pr. september 2004 var de samme som pr. oktober 2004.
- Som jeg redegjorde for telefonisk, startede vores receptionist med, efter at have modtaget mailen, først at tjekke, om vi havde en [M] i vores ansøgerkartotek, og da vi havde det gik vores receptionist ud fra, at det var vedkommende, som mailede ind til os og besvarede som følge heraf mailen fra [M] på baggrund af ventetiderne til de pågældende 2- og 3-rums boliger, som [M] er skrevet op til.
- Som jeg endvidere orienterede om, har VIBO efterfølgende ændret proceduren i forbindelse med besvarelse af mail-henvendelser.
- Proceduren fremgår af vedlagte bilag 4. VIBO er begyndt at sende standardsvar på mail, der lyder som følger:
- "Såfremt De ikke er medlem af VIBO, er ventetiden jf. vedhæftede fil.
- Såfremt De er medlem af VIBO, bedes De kontakte os igen og opgive os Deres medlemsnummer, alternativt kan De oplyste Deres navn, adresse og fødselsdato."

- På denne måde undgår vi alle former for navneforveksling som i nærværende sag. [...]"

Det fremgår videre af Københavns Kommunes udtalelse af 7. oktober 2004 til Socialministeriet, bl.a. at:

"[...]

- Det fremgår af den pågældende artikel, at Urbans journalist under henholdsvis det opdigtede navn Mohammad Al-Hussein og det opdigtede navn Troels Brink pr. e-mails havde bedt en række boligorganisationer om at oplyse hvor lang ventetid, der var på at få en almen bolig i boligorganisationen. Det fremgik af begge forespørgsler, at der var tale om en enlig, og at der ikke stilledes særlige krav til boligen.
- Ved forespørgsel i Boligforeningen Vibo fik "Mohammad Al-Hussein" oplyst en ventetid på 10-15 år, mens "Troels Brink" fik oplyst en ventetid på minimum 5 år.
- Om årsagen til denne forskel oplyste Vibos udlejningschef på forespørgsel fra journalisten, at Vibo i forvejen havde en [M] stående på foreningens venteliste, hvor han var skrevet op til en fire-værelses lejlighed, og at sagsbehandleren derfor i formening om, at der var tale om denne person, oplyste ventetiden for den type lejligheder.
- Efter telefonisk anmodning har Vibo med brev af 15. november 2004 nærmere redegjort for sagen.
- Af brevet og den medfølgende dokumentation fremgår, at Vibo har haft en person, hvor bl.a. navnet Muhammad og Al Hussein indgår, skrevet på ventelisten siden 26. maj 1999, og at denne er skrevet op til 2- og 3-værelses lejligheder i Valby, Nørrebro, Østerbro, Rødovre og Amager.
- For nyoptagede på ventelisten er der for disse boliger en 10-15 års ventetid.
- Ifølge brevet, er sagen er ekspederet af foreningens receptionist, der efter at have tjekket i ansøgerkartoteket er gået ud fra, at e-mailen kom fra ovennævnte.
- Vibo har som følge af sagen efterfølgende ændret proceduren i forbindelse med besvarelse af mailhenvendelser, jf. herved vedlagte kopi af boligforeningens brev af 15. november 2004 med tilhørende bilag 4.
- Københavns Kommune finder ikke ud fra de foreliggende oplysninger at have grundlag for at anfægte den af Vibo givne forklaring, og man har med tilfredshed noteret sig den af Vibo efterfølgende gennemførte ændring i proceduren ved besvarelse af mailhenvendelser, der efter kommunens opfattelse vil betyde, at lignende fejltagelser ikke vil kunne opstå.

[...]"

Ved brev af 28. juni 2005 anmodede Klagekomitéen Københavns Kommune om at fremsende kopi af de to e-mails, hvor der blev forespurgt om ventetider og kopi af boligselskabets besvarelser.

Københavns Kommune oplyste den 6. juli 2005, at kommunen ikke var i besiddelse af de pågældende e-mails.

Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandlings udtalelse:

Efter § 10, stk. 2, i lov nr. 374 af 28. maj 2003 om etnisk ligebehandling er Institut for Menneskerettigheder tillagt kompetence til at behandle klager over overtrædelse af lovens forbud mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og for overtrædelse af lovens forbud mod repressalier. Denne opgave varetages på instituttets vegne af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling, som i den forbindelse er tillagt beføjelse til at give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling af de anførte grunde eller en overtrædelse af forbudet mod repressalier.

Efter § 2, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling gælder loven for al offentlig og privat virksomhed, for så vidt angår social beskyttelse, herunder social sikring og sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden.

Det følger af lovens § 3, stk. 1, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etnisk oprindelse.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, foreligger der direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der vil foreligge direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i strid med lov om etnisk ligebehandling § 3, stk. 1, hvis et boligselskab administrerer sin venteliste således, at der oplyses og tildeles længere ventetider til personer med anden etnisk oprindelse end dansk, herunder til personer med udenlandsskklingende navne, end til personer med dansk etnisk oprindelse og danskklingende navne.

Klagekomitéen har på den baggrund vurderet, hvorvidt Boligforeningen VIBO i forbindelse med forespørgslerne ved at have oplyst forskellige ventetider har overtrådt lov om etnisk ligebehandlings forbud mod direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.

Boligforeningen VIBO og Københavns Kommune har i deres redegørelser anført, at de forskellige oplysninger om ventetid på henholdsvis min. 5 år og 10-15 år skyldes en fejl, der er blevet udløst af, at boligforeningen i sit kartotek havde et medlem med et identisk navn. Boligforeningen har herefter oplyst længere ventetid til Muhammad Al-Hussein, idet det var Boligforeningens opfattelse, at denne var skrevet op til en 2-3 værelses lejligheder.

Klagekomitéen har noteret sig, at det ikke af forespørgslen fra Muhammad Al-Hussein fremgår, at denne ønsker oplyst ventetider til boliger han måtte være skrevet op til, men at alle lejligheder har interesse. Endvidere fremgår det klart af e-mailen, at han endnu ikke er skrevet op i boligforeningen.

Det er Klagekomitéens opfattelse, at de to forespørgsler indholdsmæssigt er identiske, og at forespørgslen fra Muhammad Al-Hussein ikke underbygger, at der skulle være grundlag for at antage, at han er opskrevet til lejligheder i Boligforeningen VIBO.

På grundlag af de i sagen frembragte oplysninger, er det imidlertid Klagekomitéens opfattelse, at der ikke er frembragt oplysninger i sagen, der danner grundlag for at antage, at Boligforeningen VIBO har overtrådt lov om etnisk ligebehandlings forbud mod direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, § 3, stk. 1, ved at have oplyst længere ventetid til en person med et udenlandsskklingende navn end til en person med et danskklingende navn. Komitéen har herved særligt lagt vægt på, at

boligforeningen har oplyst, at der er tale om en fejl, der er opstået, fordi en person med et identisk navn er oprettet i boligforeningens kartotek.

Klagekomitéen har videre noteret sig, at forespørgslerne er fremsendt af en journalist fra URBAN, på vegne af to fiktive boligsøgende, og at Boligforeningen VIBO efterfølgende har udarbejdet, et standard-svar til brug for besvarelser af henvendelser relateret til foreningens ventelister, således at det sikres, at identiske svar gives på alle forespørgsler om ventetider. Komiteen foretager sig på den baggrund ikke yderligere i den konkrete sag.

Klagekomitéen har endelig noteret Socialministeriets oplysninger om, at socialministeren ved først kommende lejlighed vil drøfte problemstillingen med Boligselskabernes Landsforening. Komiteen vil i den forbindelse holde sig orienteret om udfaldet af disse drøftelser.

<780.8>